

Zpráva z workshopu „Leopold Heyrovský a odkaz římského práva“

Dne 22. listopadu 2022 se uskutečnilo setkání u příležitosti 170. výročí narození nestora římského práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, profesora Leopolda Heyrovského (14. 11. 1852 České Budějovice – 17. 2. 1924 Praha). L. Heyrovský stál u zrodu české právní romanistiky a působil též jako první profesor římského práva na české právnické fakultě, a to od r. 1882 jako mimořádný, od r. 1890 jako řádný profesor.¹

Workshop pořádala Katedra právních dějin společně s redakcí Právněhistorických studií pod záštitou prorektora UK, předsedy redakční rady Právněhistorických studií a vedoucího katedry právních dějin prof. JUDr. Jana Kuklíka, DrSc. Setkání se uskutečnilo v kombinované podobě, když účastníci byli přítomni osobně na půdě Právnické fakulty Univerzity Karlovy a též online prostřednictvím MS Teams.

Akci zahájil úvodním slovem J. Kuklík, který připomněl dlouhodobý plán časopisu Právněhistorické studie zabývat se jednotlivými významnými osobnostmi právní historie, přičemž ocenil, že první „vlastovkou“ z hlediska těchto tematických workshopů je právě setkání k L. Heyrovskému, který byl s univerzitou svázán nejen svou učitelskou činností, ale také zastáváním význačných akademických funkcí, z nichž lze zmínit posty děkana právnické fakulty a rektora Univerzity Karlovy. Přítomné oslovila také šéfredaktorka časopisu Právněhistorické studie, JUDr. Petra Skřejpková, Ph.D., která představila program celého setkání a udělila slovo prvnímu přednášejícímu.

JUDr. David Falada, Ph.D. (PF UK) nazval svůj příspěvek „Leopold Heyrovský a česká soukromoprávní terminologie“, přičemž se zaměřil na rozvoj a stabilizaci samostatné české právní terminologie v oblasti soukromého práva v období 19. století, k čemuž výraznou měrou přispěla právě publikace Heyrovského díla *Institute římského práva*, jejichž první díl spatřil světlo světa v roce 1886.

Následovalo vystoupení prof. JUDr. Michala Skřejpka, DrSc. (PF UK) „Není paměť jako paměť“, jenž se věnovalo dvorskému palatinskému úřadu *a memoria*, tedy jednomu z nejvyšších císařských úřadů, jenž měl na starosti císařský archiv. Funkci *magister memoriae* zastával kupříkladu i jeden z nevýznamnějších římských právníků, Iulius Paulus, žijící na přelomu 2. a 3. stol. n. l.

¹ SKŘEJPEK, M. Leopold Heyrovský. In: SKŘEJPKOVÁ, P. – SOUKUP, L. (usp.). *Antologie české právní vědy (2. polovina 19. století až 30. léta století 20.)*. Praha: Univerzita Karlova, 1993, s. 62.

Po drobné přestávce přednesl doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D. (PF UK) příspěvek „Právní propedeutika v pojetí Leopolda Heyrovského“, v němž zhodnotil, jak počáteční pasáž Heyrovského díla Dějiny a systém římského práva, zabývající se právě samotným úvodem do studia práva a jeho pojmosloví, obstála zejména ve srovnání s konkurenčními dobovými texty, co z této části jeho díla má nadčasový význam a kde naopak byla překonána.

Následoval doc. JUDr. Pavel Salák, Ph.D. (PF MU), který pohovořil na téma „Korespondence rodiny Heyrovských s O. Sommerem“. Přednášející probádal korespondenci uloženou v Archivu AV ČR ve fondu O. Sommera, přičemž objevil nejen komunikaci přímo s L. Heyrovským, ale rovněž s jeho syny. Autor příspěvku také zmínil těžkosti, které archivní badání provázely, včetně nečitelnosti písma některých dopisů, případně jejich hutnější sloh.

Na závěr vystoupil Mgr. Jan Kober, LL.M. (ÚSP AV ČR), jehož příspěvek byl nazván „Leopold Heyrovský a Emil Svoboda: Dva myšlenkové světy právnických intelektuálů“, v němž se zabýval vztahem obou zmiňovaných osobností, jejich osobním životem, vztahy v rodině, s kolegy, jejich postoji i hodnotami.

K příspěvkům probíhala rozsáhlá diskuse značící zájem účastníků o přednášená témata. Ta budou i pro čtenáře dostupná v podobě písemných článků jednotlivých autorů v následujících číslech Právněhistorických studií.

Kamila Stloukalová

doi: 10.14712/2464689X.2023.17